

άνακάταλλα ἐπίρρ. Πόντ. (Οφ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. παρ' Ἡσυχ. ἀνακάταλλα, τοῦ ὅποιου τὸ ἔρμήνευμα «ἄνοσον κάτω» διορθώνεται «ἄνωθεν κάτω» = ἄνω κάτω. Τὸ λ. ἀπεβλήθη κατ' ἄνομ. Πβ. ΦΚουκούλ. ἐν Ἀθηνῇ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 71.

Ἄνακάτα, δ. ἰδ.: Οὕλα τὰ δέγμα μουνα ἀπέσ' 'ς σ' δοπίτ' ἀνακάταλλα τδείντατε (ὅλα τὰ πράγματα μας μέσα εἰς τὸ σπίτι εὑρίσκονται ἄνω κάτω).

***άνακατάλογα** ἐπίρρ. ἀνακατάλαγα Ἡπ. ἀνακατάλαγα Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνακατάλογος.

Ἐναλλάξ.

άνακατάλογος ἐπίθ. Πελοπν. (Γέρμ. Μάν. Οἴτυλ.) ἀνικατάλαγος Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀνάκατα καὶ τοῦ ούσ. λογή. Τὸ ἀνικατάλαγον ἔξ ἀφοι. τοῦ ο πρὸς τὸ προηγούμενον α.

Ο ἐκ διαφόρων εἰδῶν συγκείμενος, ἀνάμεικτος ἔνθ' ἀν.: Καιρὸς ἀνακατάλογος (ἀστατος, πότε ἥλιος, πότε ἀέρας, πότε βροχὴ) Γέρμ. Μάν. Λάχανα - πράματα ἀνακατάλογα Μάν. Καρδία κι ἀσκάδια ἀνακατάλογα (ἀσκάδια = ισχάδια, σύκα ἔηρα) αὐτόθ. Συνών. ἀνακατεμένος (ἰδ. ἀνακατεύω), ἀνακατερός, δινακατωμένος (ἰδ. ἀνακατώνω).

άνακαταρον τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ούσ. κατάρα.

Τὸ ἄξιον κατάρας πρᾶγμα, τὸ ἐπικατάρατον: "Ἄν ποι' ἀτο ἄλλο, ἀνακαταρον νὰ είμαι!" (ἄν τὸ κάμω πάλιν κτλ.)

άνακάτεμα τό, κοιν. ἀνακάτεμαν Πόντ. (Κερασ.) ἀνεκάτεμα πολλαχ. ἀνεκαρκάτεμα Α.Κρήτ. ἀνεκάτεμα Σύμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ο. ἀνακατεύω, παρ' ὁ καὶ ἀνεκαρκατεύγω.

A) Κυριολ. 1) Ἀνακίνησις, ἀνάδευσις πράγματος τίνος κοιν.: Τὸ ρυζόγαλο - τὸ φαεῖ θέλει ἀνακάτεμα γὰρ νὰ μὴ κολλήσῃ κοιν. Συνών. ἀναγύρισμα 1, ἀνάδεμα (II) 1, τάραγμα. 2) Ἀναζωπύρησις, συνδαύλισμα πυρὸς κοιν.: Ἡ φωτιὰ θέλει ἀνακάτεμα. Συνών. ἀνακάρωμα 3. 3) Τοποθέτησις πραγμάτων ἀνευ τάξεως, διατάραξις τῆς κανονικῆς θέσεως κοιν.: Κάνω καλὸ ἀνακάτεμα 'ς τὴν τράπουλα. Τί ἀνακάτεμα μοῦ 'καμες ἐδῶ μέσα! Μεγάλ' ἀνεκαρκάτεμα ἐκάμανε 'ς τὰ πράματα, γιατὶ τὰ θωρῶ δλα ἄνω κάτω Α.Κρήτ. 3) Ἀνάμειξις πραγμάτων διαφόρων κοιν.: Ἀνακάτεμα σιταριοῦ καὶ κοινθαροῦ - κρασιοῦ καὶ νεροῦ - βουτύρου καὶ λίπους κττ. Συνών. ἀνάγερμα 1.

B) Μεταφ. 1) Ἀνάμειξις, συμμετοχή τίνος εἰς ἔργον ἢ ὑπόθεσιν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Τὸ ἀνακάτεμά τον 'ς τὴν κλειψιὰ - 'ς τὸ σκάνταλο - 'ς τὸ φόνο κττ. κοιν. Ντό ἐν' τ' ἐσὸν τ' ἀνακάτεμαν 'ς ἀτὸ τὴν δουλείαν; (τί είναι ἡ ίδική σου ἀνάμειξις εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν; ἡτοι διατί ἀναμειγνύεσαι κτλ.) Κερασ. 2) Σχέσις, συγχρωτισμὸς συνήθως δχι φιλικὸς πολλαχ.: Τί ἀνακάτεμα μοῦ 'κανες μὲ τὸν δεῖνα; (διατί ἐδημιούργησες ἐχθρικὰς διαθέσεις ἀναμεταξύ μας;) Κορινθ. Δὲ θέλω μαζί του - μὲ τέτοιους ἀνθρώπους ἀνακατέματα. 3) Εἰς τὸν πληθ., ραδιουργίαι, σκάνδαλα πολλαχ.: Φρ. Βάζω ἀνακατέματα (ραδιουργῶ). Συνών. ἀνάβαλμα 3, ἀναβάλωμα, ἀναγορειὰ 2. 2) Πληθ., ἔριδες, φιλονικίαι πολλαχ. Συνών. ἀναγούλα (I) Β 3.

Πβ. ἀνακατεμός, ἀνακάτεψι, ἀνακατεψιά, ἀνακατισμός, ἀνακατούρα, ἀνακάτωμα, ἀνακατωμός, ἀνακάτωσι, ἀνακατωσιά, ἀνακατωσούρα.

άνακατεμός δ, Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀνακατιμός Στερελλ. (Αἰτωλ.).

Ἐκ τοῦ ο. ἀνακατεύω.

Ἄναμειξις ἔνθ' ἀν.: Ἀνακατιμός εἰν' ἰδοῦ ἀπὸν νιρὸ κι κρασὶ Αἰτωλ. Πβ. ἀνακάτεμα.

άνακατένω Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ο. ἀνακατώνω μεταπλασθὲν κατὰ τὰ εἰς - ἐνω.

1) Διακινῶ, ἀνακυκῶ: Ἀνακατένω τὸν τραχανᾶ - τὰ φασούλια - τὸ φαεῖ. 2) Διαταράττω τὴν κανονικὴν θέσιν πράγματός τίνος: Τί μοῦ ἀνακατένεις τὰ μετάξια;

Πβ. ἀνακατεύω, ἀνακατίζω, ἀνακατούλλευω, ἀνακατώνω.

άνακατερός ἐπίθ. Ανδρ. Εύβ. (Κάρυστ. Πλατανιστ.)

Ηπ. (Δρόβιαν.) Κρήτ. Νάξ. Πελοπν. (Αρκαδ. Μεσσ. Πάτρ.) κ. ἀ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνεκατερός Νάξ. (Απύρανθ.) Τῆν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάκατος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ερός. Διὰ τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν πβ. ἀγαπητὸς - ἀγαπητερός, πρόθυμος - προθυμός κττ.

Ο μὴ ἀμιγής, μεικτὸς ἔνθ' ἀν.: Ἀλεύρι - ψωμὶ ἀνακατερό 'Αρκαδ. Φασόλια καὶ κουκιὰ ἀνακατερὰ Κρήτ. Βούτυρο ἀνακατερό (ἀνάμεικτον μετὰ λίπους) Πλατανιστ. — Λεξ. Δημητρ. Ἀνακατερός χόδος (σίτος χονδραλεσμένος καὶ ἀνάμεικτος μετὰ γάλακτος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ἄνευ γάλακτος. Συνών. τραχανᾶς) Κρήτ. Ανεκατερό 'ένημα (σίτος ἀνάμεικτος μετὰ κριθῆς κτλ.) Απύρανθ. Κουβέρτα ἀνεκατερό (ποικίλη εἰς τὸν χρωματισμὸν) αὐτόθ. Γάλα ἀνακατερό μὲ πρόβειο Κάρυστ. Κριθάρι ἀνακατερό μὲ στάρι Κρήτ. Τραχανᾶς ἀνακατερός μὲ χυλοπίττες Μεσσ. Γίδης ἀνακατερὰ (ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ μαζὶ) αὐτόθ. Δὲν ἐν' χάσ' κο ἀλεύιρ, ἔναι ἀνεκατερὸ (χάσ' κο = χάσικο, καθαρὸν ἐκ σίτου, ἀλεύιρ = ἀλεύρι) Τῆν. Συνών. ἀνακατεμένος (ἰδ. ἀνακατεύω Α 5), ἀνακατευτός, ἀνάκατος, ἀνακατωμένος (ἰδ. ἀνακατώνω), ἀνακατωτός.

***άνακατευτής** δ, ἀνεκαρκατευτής Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ο. ἀνακατεύω, παρ' ὁ καὶ ἀνεκαρκατεύγω.

Ο ἔχων τὴν συνήθειαν νὰ ἀνερευνᾷ καὶ νὰ ἀνακαλύπτῃ πράγματα κεκρυμμένα: Τοῦ δύολου τὸν ἀνεκαρκατευτὴ ποῦ τὸ βρῆκε! (δύολον = διαβόλον). 'Εβγῆκ' ἡ κόρη σου μιὰ ἀνεκαρκατεύτρα, ἀπὸν δὲ βορεῖς νὰ φυλάξῃς πρᾶμα καὶ νὰ μὴ δῷ βρῆ!

άνακατευτός ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἀ. — Λεξ. Δημητρ. ἀνεκατευτός Ιων. (Σμύρν.)

Ἐκ τοῦ ο. ἀνακατεύω.

1) Ο μὴ ἀμιγής, ἀνάμεικτος Ιων. (Σμύρν.) κ. ἀ. — Λεξ. Δημητρ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀνακατερός. 2) Μεταφ. δύστροπος, ίδιότροπος Πελοπν. (Μάν.): Ἀνθρωπὸς ἀνακατευτός. Συνών. μίζερος, στριμμένος (ἰδ. στριβώ). Πβ. ἄγγιαχτος 4, ἄγγιχτος 4.

άνακατευτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀνακάτιφτος Ηπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βελβ. Καταφύγ.) κ. ἀ. ἀνεκατευτος Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνακατευτὸς τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. ίδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ο μὴ ἀνακινηθείς, ο μὴ ἀναδευθείς σύνηθ.: Φαεῖ ἀνακατευτο. Ζάχαρι ἀνακατευτη (ἡ μὴ ἀναδευθεῖσα πρὸς διάλυσιν). 2) Αὐτὸς ποῦ δὲν ἀνεμείχθη μὲ ἄλλας ούσιας, ἀμιγής, καθαρὸς σύνηθ.: Λάδι ἀνακατεφτο σύνηθ. 'Αλεύρ' ἀνακάτιφτο Ζαγόρ. κ. ἀ. 'Αντίθ. ἀνακατερός, ἀνακατευτὸς 1. 3) Μεταφ. αὐτὸς ποῦ δὲν ἀνεμείχθη εἰς ὑπόθεσίν τινα πολλαχ.: Είμαι ἀνακατευτος 'ς αὐτὴ τὴ δουλειὰ - τὴν ὑπόθεσιν κττ. Συνών. ἀνακάτωτος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΩΗΝΩΝ